

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อ การพัฒนา
มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยศึกษาทั้งแหล่งท่องเที่ยว
เชิงธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผลตามลำดับ
ดังต่อไปนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ข้อมูลพื้นฐานนักท่องเที่ยวและประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว
- 4.4 การนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ
- 4.5 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว
- 4.6 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยั่งยืน
- 4.7 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างและผลจากการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
chi-square	แทน	ค่าทดสอบค่า df และ ค่า p
chi-square/df	แทน	ค่า chi-square สัมพัทธ์
df	แทน	ค่าองศาอิสระ
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่า ความคลาดเคลื่อน
ST_Nat	แทน	การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ST_Cul	แทน	การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
ST1_Con	แทน	การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี
ST2_Red	แทน	การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย
ST3_Mai	แทน	การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ
ST4_Int	แทน	การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว
ST5_Eco	แทน	การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น
ST6_Com	แทน	การมีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับ ท้องถิ่น
ST7_Pub	แทน	การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน

ST8_Tra	แทน	การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น
ST9_Res	แทน	การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม
ST10_Res	แทน	การวิจัยและติดตามผล
Sum_Nat	แทน	มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
Vnat	แทน	คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ
Risk	แทน	ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย
Tour	แทน	การจัดการด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
Pot	แทน	ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
Con	แทน	การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
Sum_Cul	แทน	มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
Tour	แทน	การจัดการด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
Pot	แทน	ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
Cul	แทน	คุณค่าทางวัฒนธรรม
Con	แทน	การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.2.1 ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวผู้ตอบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประเภท ชื่อแหล่งท่องเที่ยว

4.2.2 ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประเภท ชื่อแหล่งท่องเที่ยว

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ ประกอบด้วย การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม และการวิจัยและติดตามผล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

4.2.4 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ได้ตัวแปร ดังนี้

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประกอบด้วย คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย การจัดการด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย การจัดการด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว คุณค่าทางวัฒนธรรม และการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว

4.2.5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) โดยการสร้างโมเดลสมมติฐาน ประกอบด้วย ตัวแปร (Observed Variable) เพื่อสะท้อนปัจจัยแฝง (Latent Variable) โดยทำการสร้างโมเดลสมมติฐานทั้งหมด 4 โมเดล คือ การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

4.2.6 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) โดยการสร้างโมเดลสมมติฐาน ประกอบด้วยตัวแปร (Observed Variable) เพื่อสะท้อนปัจจัยแฝง (Latent Variable) โดยทำการสร้างโมเดลสมมติฐานทั้งหมด 2 โมเดล คือ การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง และการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง และสรุปผลจากการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group)

4.3 ข้อมูลพื้นฐานประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 4 - 5

ตารางที่ 4 ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	219	43.80
หญิง	281	56.20
รวม	500	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	39	7.80
20 - 40 ปี	266	53.20
41 - 60 ปี	176	35.20
60 ปี ขึ้นไป	19	3.80
รวม	500	100.00

ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	83	16.60
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส	237	47.40
ปริญญาตรี	151	30.20
สูงกว่าปริญญาตรี	29	5.80
รวม	500	100.00
อาชีพ		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	52	10.40
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	135	27.00
ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	223	44.60
อื่น ๆ (นักเรียน/นักศึกษา)	90	18.00
รวม	500	100.00

จากตารางที่ 4 ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวผู้ตอบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ พบว่า

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 56.20 และเป็นเพศชาย จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 43.80

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 40 ปี จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 53.20 รองลงมามีอายุระหว่าง 41 - 60 ปี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 35.20 มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 และมีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส. จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 47.40 รองลงมาปริญญาตรี จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 30.20 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 5.80

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 44.60 รองลงมาพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 27.00 อื่น ๆ (นักเรียน/นักศึกษา) จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 และข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80

ตารางที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	218	43.60
	หญิง	282	56.40
	รวม	500	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	69	13.80
	20 - 40 ปี	286	57.20
	41 - 60 ปี	145	29.00
	รวม	500	100.00
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	118	23.60
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส	191	38.20
	ปริญญาตรี	174	34.80
	สูงกว่าปริญญาตรี	17	3.40
	รวม	500	100.00
อาชีพ	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	42	8.40
	พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	124	24.80
	ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	197	39.40
	อื่น ๆ (นักเรียน/นักศึกษา)	137	27.40
	รวม	500	100.00

จากตารางที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 56.40 และเป็นเพศชาย จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 40 ปี จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 57.20 รองลงมา มีอายุระหว่าง 41 - 60 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 และมีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส. จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 รองลงมา มีปริญญาตรี จำนวน 174

คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 23.60 และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 รองลงมาอื่น ๆ (นักเรียน/นักศึกษา) จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 และข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ข้อเสนอผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 6 - 7

ตารางที่ 6 ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามมาตรฐานคุณภาพ แหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	237	47.40
	หญิง	263	52.60
	รวม	500	100.00
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	50	10.00
	20 - 40 ปี	335	67.00
	41 - 60 ปี	105	21.00
	60 ปี ขึ้นไป	10	2.00
	รวม	500	100.00
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	46	9.20
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช/ปวส	207	41.40
	ปริญญาตรี	219	43.80
	สูงกว่าปริญญาตรี	28	5.60
	รวม	500	100.00
อาชีพ	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	69	13.80
	พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	196	39.20
	ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	110	22.00
	อื่น ๆ (นักเรียน/นักศึกษา)	125	25.00
	รวม	500	100.00

จากตารางที่ 6 ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ พบว่า

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 52.60 และเป็นเพศชาย จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 47.40

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 40 ปี จำนวน 335 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 รองลงมามีอายุระหว่าง 41 - 60 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 และมีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 43.80 รองลงมามีมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส. จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 41.40 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20 รองลงมาอื่น ๆ (นักเรียน/นักศึกษา) จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 และข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80

ตารางที่ 7 ข้อมูลพื้นฐานของบุคลากรในแหล่งท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	218	43.60
หญิง	282	56.40
รวม	500	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	119	23.80
20 - 40 ปี	276	55.20
41 - 60 ปี	93	18.60
60 ปี ขึ้นไป	12	2.40
รวม	500	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	46	9.20
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส	237	47.40
ปริญญาตรี	184	36.80
สูงกว่าปริญญาตรี	33	6.60
รวม	500	100.00

ตารางที่ 7(ต่อ)

อาชีพ		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	69	13.80
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	187	37.40
ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	107	21.40
อื่น ๆ (นักเรียน/นักศึกษา)	137	27.40
รวม	500	100.00

จากตารางที่ 7 ข้อมูลพื้นฐานของบุคคลกรในแหล่งท่องเที่ยวผู้ตอบสอบถามมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 282 คน คิดเป็นร้อยละ 56.40 และเป็นเพศชาย จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 40 ปี จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 รองลงมาคืออายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 ระหว่าง 41 - 60 ปีจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 และอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส. จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 47.40 รองลงมาปริญญาตรี จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 36.80 ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 9.20 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 6.60

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัท/ลูกจ้าง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 37.40 รองลงมาอื่น ๆ (นักเรียน/นักศึกษา) จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 และข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 13.80

4.4 การนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ

การวิเคราะห์ระดับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดในเขตภาคกลาง ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี			
1. การจัดการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างเดิมอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ	4.52	.508	มากที่สุด
2. การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยการสงวนรักษาคุณภาพของทรัพยากรให้มีคุณค่าต่อชีวิตที่ดี	4.49	.500	มากที่สุด
3. การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่า มีการปรับปรุง บำรุงให้ใช้ประโยชน์ได้นาน เพื่อการดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน	4.55	.522	มากที่สุด
4. การปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยว ให้คงความเป็นเอกลักษณ์อย่างดั้งเดิม โดยการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านประยุกต์กับเทคโนโลยีแบบใหม่	4.53	.527	มากที่สุด
ภาพรวม	4.52	.514	มากที่สุด
2. การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย			
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ	4.39	.674	มากที่สุด
2. การจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติและมีคุณภาพเหมือนกันเพื่อใช้ทดแทนทรัพยากรธรรมชาติ	4.41	.641	มากที่สุด
3. การลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่หายาก	4.41	.613	มากที่สุด
4. การจัดการของเสีย โดยการแยกประเภทขยะ มีการนำกลับมาใช้ใหม่ และการแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	4.49	.612	มากที่สุด
ภาพรวม	4.43	.635	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรม			
1. การวางแผนรักษารากฐานการท่องเที่ยว	4.55	.513	มากที่สุด
2. การส่งเสริมให้มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม	4.52	.524	มากที่สุด
3. การเพิ่มคุณค่า เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในสถานที่นั้นนานขึ้น	4.55	.537	มากที่สุด
4. การพัฒนามาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลับไปเที่ยวซ้ำ	4.44	.532	มากที่สุด
ภาพรวม	4.52	.526	มากที่สุด
4. ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว			
1. การประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยว กับองค์กรปกครองท้องถิ่น (อบต. หรือเทศบาล) เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น	4.49	.539	มากที่สุด
2. การประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับจังหวัด เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น	4.52	.582	มากที่สุด
3. การประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัด เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น	4.52	.578	มากที่สุด
4. การประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น	4.53	.567	มากที่สุด
ภาพรวม	4.51	.566	มากที่สุด
5. การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น			
1. การประสานงานกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	4.37	.722	มากที่สุด
2. การสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยวให้มากขึ้น	4.34	.693	มากที่สุด
3. การส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว เพื่อการสร้างรายได้สู่ประชากรในท้องถิ่น	4.37	.640	มากที่สุด
4. การสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ ในแต่ละตำบล เพื่อขยายฐานและสร้างรายได้เสริมในท้องถิ่น	4.35	.697	มากที่สุด
ภาพรวม	4.36	.688	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
6. การมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวเกี่ยวกับท้องถิ่น			
1. การมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา	4.60	.322	มากที่สุด
2. การมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว	4.52	.535	มากที่สุด
3. การมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการประเมินผลการท่องเที่ยว	4.52	.527	มากที่สุด
4. การประสานงานเครือข่ายระหว่างหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่น	4.55	.540	มากที่สุด
เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการท่องเที่ยว			
ภาพรวม	4.55	.481	มากที่สุด
7. การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่			
1. การประชุมร่วมกันเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยว	4.46	.556	มากที่สุด
2. การประชุมร่วมกันเพื่อประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยว	4.53	.546	มากที่สุด
3. การประชุมร่วมกันเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด	4.56	.550	มากที่สุด
4. การจัดการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน และลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่ต่างกัน	4.55	.548	มากที่สุด
ภาพรวม	4.53	.550	มากที่สุด
8. การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น			
1. การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในท้องถิ่นมีความรู้ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.57	.511	มากที่สุด
2. การส่งบุคลากรในท้องถิ่นไปศึกษา ดูงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.67	.317	มากที่สุด
3. การส่งบุคลากรในท้องถิ่นไปฝึกอบรม เพื่อพัฒนาแนวคิดในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.58	.507	มากที่สุด
4. การพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว	4.57	.519	มากที่สุด
ภาพรวม	4.60	.463	มากที่สุด

ตารางที่ 8 (ต่อ)

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
9. การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม			
1. การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว	4.60	.506	มากที่สุด
2. การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคู่มือการท่องเที่ยวเพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยว	4.61	.500	มากที่สุด
3. การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยว	4.58	.510	มากที่สุด
4. การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อทัศนูปกรณ์ เช่น วีดิทัศน์ แผ่นซีดีรอม เพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยว	4.62	.503	มากที่สุด
ภาพรวม	4.60	.505	มากที่สุด
10. การวิจัยและติดตามผล			
1. การติดตาม โดยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ศึกษาความก้าวหน้าของการดำเนินงานการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้	4.60	.494	มากที่สุด
2. การประเมินผล โดยการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.60	.507	มากที่สุด
3. การระดมความคิด การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อระบุปัญหาและหาแนวทางแก้ไขการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.59	.500	มากที่สุด
4. การศึกษาวิจัย เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.60	.495	มากที่สุด
ภาพรวม	4.60	.499	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พบว่า

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .514) โดยมีการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่า มีการปรับปรุง บำรุงให้ใช้ประโยชน์ได้นาน เพื่อการดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืนสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .522) รองลงมาคือ มีการปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยวให้คงความเป็นเอกลักษณ์อย่างดั้งเดิม โดยการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านประยุกต์กับเทคโนโลยีแบบใหม่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .527) มีการจัดการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างเดิมอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .508) และมีการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยการสงวนรักษาคุณภาพของทรัพยากรให้มีคุณค่าต่อชีวิตที่ดีที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .500)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีการลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสียในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .635) โดยมีการจัดการของเสีย

โดยการแยกประเภทขยะ มีการนำกลับมาใช้ใหม่และการแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่สูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .612) รองลงมาคือ มีการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่หายาก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .613) มีการจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติและมีคุณภาพเหมือนกันเพื่อใช้ทดแทนทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .641) และมีการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .674)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีการรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรมในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .526) โดยมีการวางแผนรักษารากฐานการท่องเที่ยวสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .513) รองลงมาคือ มีการเพิ่มคุณค่า เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในสถานที่นั้นนานขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .537) มีการส่งเสริมให้มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .524) และมีการพัฒนามาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลับไปเที่ยวซ้ำต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = .532)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีการประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .566) โดยมีการประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .567) รองลงมาคือ มีการประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัด เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .578) มีการประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับจังหวัด เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .582) และมีการประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับองค์กรปกครองท้องถิ่น (อบต. หรือเทศบาล) เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = .539)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีการใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่นในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .688) โดยมีการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว เพื่อการสร้างรายได้สู่ประชากรในท้องถิ่นสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .693) รองลงมาคือ มีการประสานงานกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .722) มีการสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ ในแต่ละตำบล เพื่อขยายฐานและสร้างรายได้เสริมในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .697) และมีการสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยวให้มากขึ้นต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .722)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีการมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่นในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .481) โดยมีการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .322) รองลงมาคือมีการประสานงานเครือข่ายระหว่างหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพ

ของการจัดการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .540) การมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการประเมินผลการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .527) และการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .535)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .550) โดยมีการประชุมร่วมกันเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด สูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = .550) รองลงมาคือ มีการจัดการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน และลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่ต่างกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .548) มีการประชุมร่วมกันเพื่อประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .546) และมีการประชุมร่วมกันเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .556)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีการฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .463) โดยมีการส่งบุคลากรในท้องถิ่นไปศึกษา ดูงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .317) รองลงมาคือ มีการส่งบุคลากรในท้องถิ่นไปฝึกอบรม เพื่อพัฒนาแนวคิดในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .507) มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในท้องถิ่นมีความรู้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .511) และมีการพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .519)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีการจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .505) โดยมีการมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อทัศนูปกรณ์ เช่น วิทยุทัศน์ แผ่นซีดีรอม เพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = .503) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคู่มือการท่องเที่ยว เพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = .500) การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .506) และการมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = .510)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีการวิจัยและติดตามผล ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .499) โดยมีการติดตาม โดยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ศึกษาความก้าวหน้าของการดำเนินงานการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .494) รองลงมาคือ มีการศึกษาวิจัย เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .495) มีการประเมินผล โดยการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .507) และมีการระดมความคิด การสังเกต การสัมภาษณ์

เพื่อระบุปัญหาและหาแนวทางแก้ไขการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = .500)

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี	4.52	.514	มากที่สุด
2. การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย	4.43	.635	มากที่สุด
3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรม	4.52	.526	มากที่สุด
4. ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว	4.51	.566	มากที่สุด
5. การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น	4.36	.688	มากที่สุด
6. การมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น	4.55	.481	มากที่สุด
7. การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่	4.53	.550	มากที่สุด
8. การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น	4.60	.463	มากที่สุด
9. การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม	4.60	.505	มากที่สุด
10. การวิจัยและติดตามผล	4.60	.499	มากที่สุด
ภาพรวม	4.52	.543	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พบว่า ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .543) โดยมีการจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อมสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .505) รองลงมาคือ มีการฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น สูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .463) มีการวิจัยและติดตามผล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .499) มีการมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = .481) มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = .550) มีการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .514) มีการรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .526) มีประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = .566) มีการลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .635)

และมีการใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่นต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .688)

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี			
1. การจัดการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างเดิมอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ	4.03	.728	มาก
2. การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยการสงวนรักษาคุณภาพของทรัพยากรให้มีคุณค่าต่อชีวิตที่ดี	4.25	.299	มากที่สุด
3. การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่า มีการปรับปรุง บำรุงให้ใช้ประโยชน์ได้นาน เพื่อการดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน	4.09	.733	มาก
4. การปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยว ให้คงความเป็นเอกลักษณ์อย่างดั้งเดิม โดยการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านประยุกต์กับเทคโนโลยีแบบใหม่	3.98	.766	มาก
ภาพรวม	4.09	.632	มาก
2. การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย			
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ	3.99	.754	มาก
2. การจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติและมีคุณภาพเหมือนกันเพื่อใช้ทดแทนทรัพยากรธรรมชาติ	3.99	.769	มาก
3. การลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่หายาก	4.01	.758	มาก
4. การจัดการของเสีย โดยการแยกประเภทขยะ มีการนำกลับมาใช้ใหม่ และการแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	4.07	.778	มาก
ภาพรวม	4.02	.765	มาก
3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรม			
1. การวางแผนรักษาฐานการท่องเที่ยว	4.06	.765	มาก
2. การส่งเสริมให้มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิม	4.02	.762	มาก
3. การเพิ่มคุณค่า เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในสถานที่นั้นนานขึ้น	4.02	.743	มาก
4. การพัฒนามาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลับไปเที่ยวซ้ำ	4.03	.727	มาก
ภาพรวม	4.03	.749	มาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
4. ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว			
1. การประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยว กับองค์กรปกครองท้องถิ่น (อบต. หรือเทศบาล) เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น	4.02	.754	มาก
2. การประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับจังหวัด เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น	4.01	.791	มาก
3. การประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัด เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น	4.00	.802	มาก
4. การประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น	4.02	.796	มาก
ภาพรวม	4.01	.786	มาก
5. การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น			
1. การประสานงานกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น	4.01	.769	มาก
2. การสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยวให้มากขึ้น	4.04	.748	มาก
3. การส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว เพื่อการสร้างรายได้สู่ประชากรในท้องถิ่น	4.07	.400	มาก
4. การสร้างกิจกรรมใหม่ๆ ในแต่ละตำบล เพื่อขยายฐานและสร้างรายได้เสริมในท้องถิ่น	4.06	.799	มาก
ภาพรวม	4.04	.679	มาก
6. การมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น			
1. การมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา	4.06	.785	มาก
2. การมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว	4.04	.772	มาก
3. การมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการประเมินผลการท่องเที่ยว	4.07	.793	มาก
4. การประสานงานเครือข่ายระหว่างหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการท่องเที่ยว	3.96	.785	มาก
ภาพรวม	4.03	.784	มาก
7. การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่			
1. การประชุมร่วมกันเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยว	4.14	.395	มาก
2. การประชุมร่วมกันเพื่อประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยว	4.06	.771	มาก
3. การประชุมร่วมกันเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด	4.02	.776	มาก
4. การจัดการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน และลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่ต่างกัน	4.04	.802	มาก
ภาพรวม	4.07	.686	มาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
8. การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น			
1. การส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในท้องถิ่นมีความรู้ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.04	.765	มาก
2. การส่งบุคลากรในท้องถิ่นไปศึกษา ดูงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.06	.764	มาก
3. การส่งบุคลากรในท้องถิ่นไปฝึกอบรม เพื่อพัฒนาแนวคิดในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.06	.754	มาก
4. การพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว	4.04	.766	มาก
ภาพรวม	4.05	.762	มาก
9. การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม			
1. การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว	4.03	.771	มาก
2. การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคู่มือการท่องเที่ยวเพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยว	4.02	.793	มาก
3. การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยว	4.02	.796	มาก
4. การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อทัศนูปกรณ์ เช่น วีดิทัศน์ แผ่นซีดีรอม เพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยว	4.03	.795	มาก
ภาพรวม	4.02	.789	มาก
10. การวิจัยและติดตามผล			
1. การติดตาม โดยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ ศึกษาความก้าวหน้าของการดำเนินงานการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้	3.97	.779	มาก
2. การประเมินผล โดยการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	3.87	.802	มาก
3. การระดมความคิด การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อระบุปัญหาและหาแนวทางแก้ไขการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.07	.795	มาก
4. การศึกษาวิจัย เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	4.05	.792	มาก
ภาพรวม	3.99	.792	มาก

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม พบว่า

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .632) โดยมีการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว

โดยการสงวนรักษาคุณภาพของทรัพยากรให้มีคุณค่าต่อชีวิตที่ดี สูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .299) รองลงมาคือ มีการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่า มีการปรับปรุง บำรุงให้ใช้ประโยชน์ได้นาน เพื่อการดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .733) มีการจัดการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างเดิม อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .728) และมีการปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรการท่องเที่ยว ให้คงความเป็นเอกลักษณ์อย่างดั้งเดิม โดยการใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ประยุกต์กับเทคโนโลยีแบบใหม่ล่าสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .766)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสียในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .765) โดยมีการจัดการของเสีย โดยการแยกประเภทขยะ มีการนำกลับมาใช้ใหม่ และการแปรรูปกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่สูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .778) รองลงมาคือ มีการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่หายาก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .758) มีการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .754) และมีการจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติและมีคุณภาพเหมือนกันเพื่อใช้ทดแทนทรัพยากรธรรมชาติต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .769)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .749) โดยมีการวางแผนรักษารากฐานการท่องเที่ยวสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .765) รองลงมาคือ มีการพัฒนามาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลับไปเที่ยวซ้ำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .727) มีการเพิ่มคุณค่า เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในสถานที่นั้นนานขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .743) และมีการส่งเสริมให้มีความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีอยู่เดิมต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .762)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .786) โดยมีการประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยว กับองค์กรปกครองท้องถิ่น (อบต. หรือเทศบาล) เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .754) รองลงมาคือ มีการประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .796) มีการประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับจังหวัด เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .791) และมีการประสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยวกับกลุ่มจังหวัด เพื่อให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้นต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .802)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่นในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .679) โดยมีการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว เพื่อการสร้างรายได้สู่ประชากรในท้องถิ่นสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .400) รองลงมาคือ มีการสร้างกิจกรรมใหม่ ๆ ในแต่ละตำบล เพื่อขยายฐานและสร้างรายได้เสริมในท้องถิ่น

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .799) มีการสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยวให้มากขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .748) และมีการประสานงานกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .769)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมโดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่นในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .784) โดยการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการประเมินผลการท่องเที่ยว สูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .793) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.41) การมีส่วนร่วมกับเครือข่ายในการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .772) และมีการประสานงานเครือข่ายระหว่างหน่วยงานภาครัฐและท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .785)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .686) โดยมีการประชุมร่วมกันเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยว สูงสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .396) รองลงมาคือ มีการประชุมร่วมกันเพื่อประเมินผลกระทบจากการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .771) มีการจัดการประชุมอย่างสม่ำเสมอเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน และลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่ต่างกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .802) และมีการประชุมร่วมกันเพื่อการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาดต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .776)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .762) โดยมีการส่งบุคลากรในท้องถิ่นไปฝึกอบรม เพื่อพัฒนาแนวคิดในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .754) รองลงมาคือ มีการส่งบุคลากรในท้องถิ่นไปศึกษา ดูงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .764) มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในท้องถิ่นมีความรู้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .765) และมีการพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .766)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .789) โดยการมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .771) รองลงมาคือ มีการมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อทัศนูปกรณ์ เช่น วิดีทัศน์ แผ่นซีดีรอม เพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .795) การมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคู่มือการท่องเที่ยวเพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .796) และการมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อบริการข่าวสารการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .796)

ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการวิจัยและติดตามผล ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .792) โดยมีการระดมความคิด การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อระบุปัญหาและหาแนวทางแก้ไขการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .795) รองลงมาคือ มีการศึกษาวิจัย เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .792) มีการติดตาม โดยการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ศึกษาความก้าวหน้า ของการดำเนินงานการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .779) และมีการประเมินผลโดยการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.807$, S.D. = .779)

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี	4.09	.632	มาก
2. การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย	4.02	.522	มาก
3. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรม	4.03	.519	มาก
4. ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว	4.01	.562	มาก
5. การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น	4.04	.679	มาก
6. การมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น	4.03	.588	มาก
7. การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่	4.07	.826	มาก
8. การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น	4.05	.527	มาก
9. การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม	4.02	.568	มาก
10. การวิจัยและติดตามผล	3.99	.574	มาก
ภาพรวม	4.04	.600	มาก

จากตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ระดับการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม พบว่า ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีการนำหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมาปฏิบัติ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$,

S.D. = .600) โดยมีการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี สูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = .632) รองลงมาคือ มีการประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = .826) มีการฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.05, S.D. = .527) มีการใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.04, S.D. = .679) มีการรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = .519) มีการมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = .588) มีการลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = .522) มีการจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = .568) มีประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.01, S.D. = .562) และมีการวิจัยและติดตามผลต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.99, S.D. = .574)

4.5 มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว

การวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว แบ่งตามแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดในเขตภาคกลาง ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยนำเสนอตามตัวแปรเดิม และตัวแปรหลังการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประกอบด้วย คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
1. คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ			
1.1 คุณค่าทางด้านชีวภาพ			
1. ความหลากหลายของระบบนิเวศในแหล่งธรรมชาติ	4.45	.620	ดีเยี่ยม
2. ความสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ	4.40	.627	ดีเยี่ยม
3. ความเป็นแหล่งรวมพืชหรือสัตว์ที่มีลักษณะโดดเด่น หายาก ใกล้เคียงพันธุ์ หรือมีจำนวนมาก	4.40	.633	ดีเยี่ยม
4. ความโดดเด่นเฉพาะตัวของระบบนิเวศในแหล่งธรรมชาติ	4.42	.583	ดีเยี่ยม
ภาพรวมคุณค่าทางด้านชีวภาพ	4.42	.616	ดีเยี่ยม

ตารางที่ 12 (ต่อ)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
1.2 คุณค่าทางกายภาพ			
1. ความหลากหลายของแหล่งธรรมชาติภายในแหล่งท่องเที่ยว	4.36	.567	ดีเยี่ยม
2. ขนาดของแหล่งธรรมชาติ มีศักยภาพเหมาะสมต่อการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ของสัตว์และพืชที่สำคัญต่อระบบนิเวศ	4.33	.589	ดีเยี่ยม
3. สภาพความสวยงามทางกายภาพและสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งธรรมชาติ	4.41	.625	ดีเยี่ยม
4. ความเป็นเอกลักษณ์และโดดเด่นเฉพาะตัวของพื้นที่	4.40	.601	ดีเยี่ยม
ภาพรวมคุณค่าทางกายภาพ	4.38	.596	ดีเยี่ยม
1.3 คุณค่าทางสังคม			
1. คุณค่าต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่น โดยแหล่งธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชน	4.36	.636	ดีเยี่ยม
2. คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรม โดยแหล่งธรรมชาติมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรมต่อคนในชุมชน	4.32	.632	ดีเยี่ยม
ภาพรวมคุณค่าทางสังคม	4.34	.634	ดีเยี่ยม
1.4 ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย			
1. ความเสี่ยงต่อการถูกทำลายโดยมนุษย์ แหล่งธรรมชาติจะได้รับผลกระทบจากการบุกรุกหรือการเข้ามาใช้ประโยชน์ของชุมชน	4.34	.592	ดีเยี่ยม
2. ความเสี่ยงต่อการถูกทำลายจากภัยธรรมชาติโอกาสที่แหล่งธรรมชาติจะถูกทำลายจากภัยธรรมชาติ	4.40	.502	ดีเยี่ยม
ภาพรวมความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย	4.37	.547	ดีเยี่ยม
ภาพรวม คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ	4.38	.598	ดีเยี่ยม
2. ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว			
1. ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.37	.594	ดีเยี่ยม
2. ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	4.50	.504	ดีเยี่ยม
3. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.35	.645	ดีเยี่ยม
4. ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก	4.34	.630	ดีเยี่ยม
5. ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมีกลุ่มองค์กรทั้งภายในและภายนอกในระดับต่างๆ ให้การสนับสนุน	4.28	.757	ดีเยี่ยม
ภาพรวม ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว	4.37	.626	ดีเยี่ยม

ตารางที่ 12 (ต่อ)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
3. การบริหารจัดการ			
3.1 การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติและจัดการสิ่งแวดล้อม			
1. การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ ได้แก่ การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ การกำหนดช่วงเวลา และการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่	4.36	.564	ดีเยี่ยม
2. การติดตามและการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว	4.33	.571	ดีเยี่ยม
3. การจัดการของเสียและสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว	4.35	.536	ดีเยี่ยม
4. การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสภาพธรรมชาติเป็นหลัก วิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.37	.592	ดีเยี่ยม
5. การให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.50	.504	ดีเยี่ยม
ภาพรวมการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติและจัดการสิ่งแวดล้อม	4.38	.553	ดีเยี่ยม
3.2 การจัดการด้านการท่องเที่ยว			
1. การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ มีการจัดการด้านที่พัก อาหารและโภชนาการ สิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภค ระบบเตือนภัย และจำนวนบุคลากรที่ให้บริการ	4.34	.649	ดีเยี่ยม3
2. มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	4.33	.629	ดีเยี่ยม4
3. การจัดการด้านสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบเตือนภัย	4.27	.755	ดีเยี่ยม6
4. มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	4.35	.563	ดีเยี่ยม1
5. มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศและการอนุรักษ์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและชุมชนโดยรอบ	4.32	.572	ดีเยี่ยม5
6. การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และการที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.34	.534	ดีเยี่ยม2
ภาพรวมการจัดการด้านการท่องเที่ยว	4.33	.617	ดีเยี่ยม
ภาพรวม การบริหารจัดการ	4.35	.585	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พบว่า นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยว ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งธรรมชาติ ในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .598) โดย ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าทางด้านชีวภาพ สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.42$,

S.D. = .616) รองลงมาคือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าทางกายภาพ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = .596) ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .547) และความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าทางสังคมต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = .634)

ด้านคุณค่าทางด้านชีวภาพ ซึ่งความคิดเห็นด้านความหลากหลายของระบบนิเวศในแหล่งธรรมชาติ สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = .620) รองลงมาคือ ความโดดเด่นเฉพาะตัวของระบบนิเวศในแหล่งธรรมชาติ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = .583) ความสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = .627) และ ความเป็นแหล่งรวมพืชหรือสัตว์ที่มีลักษณะโดดเด่น หายาก ใกล้สูญพันธุ์ หรือมีจำนวนมากต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = .633)

ด้านคุณค่าทางกายภาพ ซึ่งความคิดเห็นด้านสภาพความสวยงามทางกายภาพและสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งธรรมชาติ สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = .625) รองลงมาคือ ความเป็นเอกลักษณ์และโดดเด่นเฉพาะตัวทางกายภาพของพื้นที่ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = .601) ความหลากหลายของแหล่งธรรมชาติภายในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = .567) และ ขนาดของแหล่งธรรมชาติ มีศักยภาพเหมาะสมต่อการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ของสัตว์และพืชที่สำคัญต่อระบบนิเวศต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = .589)

ด้านคุณค่าทางสังคม ซึ่งความคิดเห็นด้านคุณค่าต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่น โดยแหล่งธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชน สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = .636) และ คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรม โดยแหล่งธรรมชาติมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรมต่อคนในชุมชนต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = .632)

ด้านความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย ซึ่งความคิดเห็นด้านความเสี่ยงต่อการถูกทำลายจากภัยธรรมชาติ โอกาสที่แหล่งธรรมชาติจะถูกทำลายจากภัยธรรมชาติ สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = .502) และ ความเสี่ยงต่อการถูกทำลายโดยมนุษย์ แหล่งธรรมชาติจะได้รับผลกระทบจากการบุกรุกหรือการเข้ามาใช้ประโยชน์ของชุมชนต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = .592)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว ในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .626) โดยความคิดเห็นด้านความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = .504) รองลงมาคือ ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .594) ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = .645) ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = .630) และ ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมีกลุ่มองค์กรทั้งภายในและภายนอกในระดับต่างๆ ให้การสนับสนุนต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.28, S.D. = .757)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = .585) โดย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติและการจัดการสิ่งแวดล้อม สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = .553) และ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = .617)

ด้านการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งธรรมชาติและจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งความคิดเห็นด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเกี่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .504) รองลงมาคือ การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสภาพธรรมชาติเป็นหลัก วิธีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .592) การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ ได้แก่ การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ การกำหนดช่วงเวลา และการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .564) การจัดการของเสียและสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .536) และ การติดตามและการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .571)

ด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งความคิดเห็นด้านการมีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .563) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และการที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .534) การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ มีการจัดการด้านที่พัก อาหารและโภชนาการ สิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภค ระบบเตือนภัย และจำนวนบุคลากรที่ให้บริการ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .649) มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .629) มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศและการอนุรักษ์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและชุมชนโดยรอบ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .572) และ การจัดการด้านสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบเตือนภัยต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .755)

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในภาพรวม

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
1. คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ	4.38	.598	ดีเยี่ยม
2. ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว	4.37	.626	ดีเยี่ยม
3. การบริหารจัดการ	4.35	.585	ดีเยี่ยม
ภาพรวมมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	4.37	.603	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .603) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งธรรมชาติ สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .598)

รองลงมาคือ ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .626) และการบริหารจัดการต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .585)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) เพื่อเป็นการสนับสนุนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ในการยืนยันจำนวนตัวแปรอิสระที่บรรจุอยู่ในองค์ประกอบหนึ่งๆ (กริช แรงสูงเนิน, 2554: 49-50) ได้มีการแบ่งตัวแปรใหม่ดังนี้

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลังจากการทำ EFA

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
1. คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ			
1.1 ความสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ	4.40	.627	ดีเยี่ยม
1.2 สภาพความสวยงามทางกายภาพและสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งธรรมชาติ	4.40	.633	ดีเยี่ยม
1.3 ความโดดเด่นเฉพาะตัวของระบบนิเวศในแหล่งธรรมชาติ	4.42	.583	ดีเยี่ยม
1.4 ความหลากหลายของระบบนิเวศในแหล่งธรรมชาติ	4.45	.620	ดีเยี่ยม
1.5 ขนาดของแหล่งธรรมชาติ มีศักยภาพเหมาะสมต่อการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ของสัตว์และพืชที่สำคัญต่อระบบนิเวศ	4.33	.589	ดีเยี่ยม
1.6 ความหลากหลายของแหล่งธรรมชาติภายในแหล่งท่องเที่ยว	4.36	.567	ดีเยี่ยม
1.7 ความเป็นเอกลักษณ์และโดดเด่นเฉพาะตัวทางกายภาพของพื้นที่	4.40	.601	ดีเยี่ยม
1.8 ความเป็นแหล่งรวมพืชหรือสัตว์ที่มีลักษณะโดดเด่น หายาก ใกล้เคียงพันธุ์ หรือมีจำนวนมาก	4.41	.625	ดีเยี่ยม
รวมคุณค่าของแหล่งธรรมชาติ	4.40	.606	ดีเยี่ยม
2. ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย			
2.1 คุณค่าต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่น โดยแหล่งธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชน	4.36	.636	ดีเยี่ยม
2.2 คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรม โดยแหล่งธรรมชาติมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรมต่อคนในชุมชน	4.32	.632	ดีเยี่ยม
2.3 ความเสี่ยงต่อการถูกทำลายจากภัยธรรมชาติ โอกาสที่แหล่งธรรมชาติจะถูกทำลายจากภัยธรรมชาติ	4.34	.592	ดีเยี่ยม
2.4 การให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.50	.504	ดีเยี่ยม
2.5 ความเสี่ยงต่อการถูกทำลายโดยมนุษย์ แหล่งธรรมชาติจะได้รับผลกระทบจากการบุกรุกหรือการเข้ามาใช้ประโยชน์ของชุมชน	4.40	.502	ดีเยี่ยม
รวมความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย	4.38	.573	ดีเยี่ยม

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
3. การจัดการด้านการท่องเที่ยว			
3.1 มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศและการอนุรักษ์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและชุมชนโดยรอบ	4.32	.572	ดีเยี่ยม
3.2 มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	4.33	.629	ดีเยี่ยม
3.3 การจัดการด้านสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบเตือนภัย	4.27	.755	ดีเยี่ยม
3.4 การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และการที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.34	.534	ดีเยี่ยม
3.5 การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ มีการจัดการด้านที่พัก อาหารและโภชนาการ สิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภค ระบบเตือนภัย และจำนวนบุคลากรที่ให้บริการ	4.34	.649	ดีเยี่ยม
3.6 มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	4.35	.563	ดีเยี่ยม
รวมการจัดการด้านการท่องเที่ยว	4.33	.617	ดีเยี่ยม
4. ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว			
4.1 ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	4.50	.504	ดีเยี่ยม
4.2 ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก	4.34	.630	ดีเยี่ยม
4.3 ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.35	.645	ดีเยี่ยม
4.4 ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.37	.594	ดีเยี่ยม
4.5 ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมีกลุ่มองค์กรทั้งภายในและภายนอกในระดับต่างๆ ให้การสนับสนุน	4.28	.757	ดีเยี่ยม
รวมศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	4.37	.626	ดีเยี่ยม
5. การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว			
5.1 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ ได้แก่ การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ การกำหนดช่วงเวลา และการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่	4.36	.564	ดีเยี่ยม
5.2 การติดตามและการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว	4.33	.571	ดีเยี่ยม
5.3 การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสภาพธรรมชาติเป็นหลัก วิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.37	.592	ดีเยี่ยม
5.4 การจัดการของเสียและสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว	4.35	.536	ดีเยี่ยม
รวมการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	4.35	.566	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลังจากการทำ EFA พบว่า

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านคุณค่าของแหล่งธรรมชาติ ในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .606) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความหลากหลายของระบบนิเวศในแหล่งธรรมชาติ สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .620) รองลงมาคือ ความโดดเด่นเฉพาะตัวของระบบนิเวศในแหล่งธรรมชาติ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .583) ความเป็นแหล่งรวมพืชหรือสัตว์ที่มีลักษณะโดดเด่น หายาก ใกล้สูญพันธุ์ หรือมีจำนวนมาก อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = .625) ความเป็นเอกลักษณ์และโดดเด่นเฉพาะตัวทางกายภาพของพื้นที่ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .601) ความสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .627) สภาพความสวยงามทางกายภาพและสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งธรรมชาติ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .633) ความหลากหลายของแหล่งธรรมชาติภายในแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .567) และขนาดของแหล่งธรรมชาติ มีศักยภาพเหมาะสมต่อการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์ของสัตว์และพืชที่สำคัญต่อระบบนิเวศต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .589)

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย ในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .573) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าและการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .504) รองลงมาคือ ความเสี่ยงต่อการถูกทำลายโดยมนุษย์ แหล่งธรรมชาติจะได้รับผลกระทบจากการบุกรุกหรือการเข้ามาใช้ประโยชน์ของชุมชน อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .502) คุณค่าต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนท้องถิ่น โดยแหล่งธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชน อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .636) ความเสี่ยงต่อการถูกทำลายจากภัยธรรมชาติ โอกาสที่แหล่งธรรมชาติจะถูกทำลายจากภัยธรรมชาติ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .592) และคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรม โดยแหล่งธรรมชาติมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรมต่อคนในชุมชนต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .632)

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยว ในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .617) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .563) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และการที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .534) การจัดการด้านการบริการและสาธารณูปโภคแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ มีการจัดการด้านที่พัก อาหารและโภชนาการ สิ่งก่อสร้างและสาธารณูปโภคระบบเตือนภัย และจำนวนบุคลากรที่ให้บริการอยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .649) มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .629) มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศและการอนุรักษ์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและชุมชนโดยรอบ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .572) และมีการจัดการด้าน

สิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบเตือนภัยต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .755)

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .626) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวสูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = .504) รองลงมาคือ ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .594) ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .645) ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = .630) และศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมีกลุ่มองค์กรทั้งภายในและภายนอกในระดับต่างๆ ให้การสนับสนุนต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .757)

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ด้านการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .566) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสภาพธรรมชาติเป็นหลัก วิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .592) รองลงมาคือ การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ ได้แก่ การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ การกำหนดช่วงเวลา และการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .564) การจัดการของเสียและสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .536) และการติดตามและการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .571)

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยรวมหลังจากการทำ EFA

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
1. คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ	4.40	.606	ดีเยี่ยม
2. ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย	4.38	.573	ดีเยี่ยม
3. การจัดการด้านการท่องเที่ยว	4.33	.617	ดีเยี่ยม
4. ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	4.37	.626	ดีเยี่ยม
5. การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	4.35	.566	ดีเยี่ยม
รวมมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	4.37	.598	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยรวม หลังจากการทำ EFA พบว่า นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ในภาพรวม อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .598) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการคุณค่าของแหล่งธรรมชาติ สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = .606) รองลงมาคือ ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .573) ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = .626) การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .566) และการจัดการด้านการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .617)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
1. ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว			
1.1 คุณค่าทางวัฒนธรรม			
1. ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ ความมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากชุมชนอื่น	4.16	.604	ดีมาก
2. ความงดงามทางศิลปวัฒนธรรม ที่สร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น	4.20	.662	ดีมาก
3. ความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.16	.676	ดีมาก
4. ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบทั่นได้	4.23	.690	ดีเยี่ยม
5. ความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับชุมชนท้องถิ่น	4.17	.672	ดีมาก
6. ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น	4.18	.685	ดีมาก
ภาพรวมคุณค่าทางวัฒนธรรม	4.18	.665	ดีมาก
1.2 คุณค่าทางกายภาพและการจัดกิจกรรม			
1. ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.16	.678	ดีมาก
2. ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	4.06	.704	ดีมาก
3. ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.99	.756	ดีมาก
ภาพรวมคุณค่าทางกายภาพและการจัดกิจกรรม	4.07	.712	ดีมาก
ภาพรวม ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	4.12	.689	ดีมาก

ตารางที่ 16 (ต่อ)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	4.03	.642	ดีมาก
1. มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก			
2. ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้ดีขึ้นในอนาคต	4.02	.673	ดีมาก
3. ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมี หน่วยงานเอกชนให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	4.02	.706	ดีมาก
4. ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมี หน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	4.05	.694	ดีมาก
ภาพรวม ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	4.03	.679	ดีมาก
3. การบริหารจัดการ			
3.1 การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว			
1. การจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว	4.02	.620	ดีมาก
2. การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ ได้แก่ การกำหนดเขตการใช้ ประโยชน์พื้นที่ การกำหนดช่วงเวลา และการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อให้ เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่	4.01	.735	ดีมาก
3. การติดตามและการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว	4.06	.666	ดีมาก
ภาพรวมการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	4.03	.674	ดีมาก
3.2 การจัดการด้านการท่องเที่ยว			
1. การจัดการบริการด้านที่พัก	3.93	.697	ดีมาก
2. การจัดการบริการด้านอาหารและโภชนาการ	3.90	.737	ดีมาก
3. การจัดการด้านสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบเตือนภัย	3.96	.733	ดีมาก
4. มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกแก่ นักท่องเที่ยว	3.97	.740	ดีมาก
5. มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศและการอนุรักษ์ให้บริการด้าน ความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและชุมชนโดยรอบ	4.01	.734	ดีมาก
6. ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	3.98	.774	ดีมาก
7. ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์และรายได้จากการดำเนินกิจกรรมการ ท่องเที่ยว	4.06	.733	ดีมาก
ภาพรวมการจัดการด้านการท่องเที่ยว	3.97	.735	ดีมาก
ภาพรวม การบริหารจัดการ	4.00	.705	ดีมาก

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม พบว่านักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยว ดังนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .689) โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าคุณค่าทางวัฒนธรรม สูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .665) และความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าทางกายภาพและการจัดกิจกรรมต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .712)

ด้านคุณค่าทางวัฒนธรรม ซึ่งความคิดเห็นด้านความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบค้นได้ สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .690) รองลงมาคือ ความงดงามทางศิลปวัฒนธรรม ที่สร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .662) ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .685) ความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับชุมชนท้องถิ่น อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .672) ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ ความมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากชุมชนอื่น อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .604) และ ความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .676)

ด้านคุณค่าทางกายภาพและการจัดกิจกรรม ซึ่งความคิดเห็นด้านความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.678) รองลงมาคือความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .704) และความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .756)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .679) โดยความคิดเห็นด้านศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .694) รองลงมาคือ มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก ที่พักอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .642) ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้ดีขึ้นในอนาคต อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .673) และศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมีหน่วยงานเอกชนให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .706)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .705) โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .674) และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการด้านการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .735)

ด้านการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ซึ่งความคิดเห็นด้านการติดตามและการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .666) รองลงมาคือ การจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .620) และการจัดการด้านการใช้ประโยชน์

พื้นที่ ได้แก่ การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ การกำหนดช่วงเวลา และการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .735)

ด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งความคิดเห็นด้านชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์และรายได้จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .733) รองลงมาคือ มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศและการอนุรักษ์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและชุมชนโดยรอบ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .734) ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .774) มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .740) การจัดการด้านสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบเตือนภัย อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .733) การจัดการบริการด้านที่พัก อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .697) และการจัดการบริการด้านอาหารและโภชนาการต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .737)

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในภาพรวม

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
1. ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว	4.12	.689	ดีมาก
2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	4.03	.679	ดีมาก
3. การบริหารจัดการ	4.00	.705	ดีมาก
ภาพรวมมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	4.05	.691	ดีมาก

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในภาพรวมพบว่า นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .691) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .689) รองลงมาคือ ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .679) และการบริหารจัดการต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .705)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) เพื่อเป็นการสนับสนุนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ในการยืนยันจำนวนตัวแปรอิสระที่บรรจุอยู่ในองค์ประกอบหนึ่งๆ (กรีซ แร่งสูงเนิน, 2554: 49-50) ได้มีการแบ่งตัวแปรใหม่ดังนี้

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหลังจากการทำ EFA

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
1. การจัดการด้านการท่องเที่ยว			
1.1 ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว	3.98	.774	ดีมาก
1.2 มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศและการอนุรักษ์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและชุมชนโดยรอบ	4.01	.734	ดีมาก
1.3 มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว	3.97	.740	ดีมาก
1.4 การจัดการบริการด้านอาหารและโภชนาการ	3.90	.737	ดีมาก
1.5 การจัดการด้านสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบเตือนภัย	3.96	.733	ดีมาก
1.6 ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์และรายได้จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว	4.06	.733	ดีมาก
1.7 การจัดการบริการด้านที่พัก	3.93	.697	ดีมาก
รวมการจัดการด้านการท่องเที่ยว	3.97	.735	ดีมาก
2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว			
2.1 ความงดงามทางศิลปวัฒนธรรม ที่สร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น	4.20	.662	ดีมาก
2.2 ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบค้นได้	4.23	.690	ดีเยี่ยม
2.3 ความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง	4.16	.676	ดีมาก
2.4 ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ ความมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากชุมชนอื่น	4.16	.604	ดีมาก
2.5 ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น	4.18	.685	ดีมาก
2.6 ความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับชุมชนท้องถิ่น	4.17	.672	ดีมาก
รวมศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	4.18	.665	ดีมาก
3. คุณค่าทางวัฒนธรรม			
3.1 ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมีหน่วยงานเอกชนให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	4.02	.706	ดีมาก
3.2 ความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยว	3.99	.756	ดีมาก
3.3 ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	4.05	.694	ดีมาก
3.4 มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก	4.03	.642	ดีมาก
3.5 ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว	4.06	.704	ดีมาก
3.6 ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้ดีขึ้นในอนาคต	4.02	.673	ดีมาก
3.7 ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.16	.678	ดีมาก
รวมคุณค่าทางวัฒนธรรม	4.05	.693	ดีมาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
4. การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว			
4.1 การจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ ได้แก่ การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ การกำหนดช่วงเวลา และการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่	4.01	.735	ดีมาก
4.2 การจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว	4.02	.620	ดีมาก
4.3 การติดตามและการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว	4.06	.666	ดีมาก
รวมการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	4.03	.674	ดีมาก

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหลังจากการทำ EFA พบว่า

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ด้านการจัดการด้านการท่องเที่ยว ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .735) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์และรายได้จากการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .733) รองลงมาคือ มีบุคลากรที่มีความรู้เรื่องระบบนิเวศและการอนุรักษ์ให้บริการด้านความรู้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและชุมชนโดยรอบ อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .734) ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = .774) มีศูนย์บริการที่ให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .740) การจัดการด้านสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก และระบบเตือนภัย อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = .733) การจัดการบริการด้านที่พัก อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .697) และการจัดการบริการด้านอาหารและโภชนาการต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .737)

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .665) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีที่สืบค้นได้ สูงสุด อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .690) รองลงมาคือ ความงดงามทางศิลปวัฒนธรรม ที่สร้างความประทับใจแก่ผู้พบเห็น อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .662) ความเข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีของท้องถิ่น อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .685) ความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับชุมชนท้องถิ่น อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = .672) ความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ ความมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่แตกต่างจากชุมชนอื่น อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .604)

และความสามารถในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .676)

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คุณค่าทางวัฒนธรรม ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .693) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .678) รองลงมาคือ ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .704) ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมีหน่วยงานภาครัฐให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .694) มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน ได้แก่ น้ำ ไฟ ถนน ที่พัก อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .642) ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้ดีขึ้นในอนาคต อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .673) ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวจากปัจจัยภายนอก โดยมีหน่วยงานเอกชนให้การสนับสนุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .706) และความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = .756)

นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .674) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามและการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .666) รองลงมาคือ การจัดการด้านการรักษาสภาพและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .620) และการจัดการด้านการใช้ประโยชน์พื้นที่ ได้แก่ การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ การกำหนดช่วงเวลา และการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = .735)

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยรวมหลังจากการทำ EFA

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับมาตรฐาน
1. การจัดการด้านการท่องเที่ยว	3.97	.735	ดีมาก
2. ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว	4.18	.665	ดีมาก
3. คุณค่าทางวัฒนธรรม	4.05	.693	ดีมาก
4. การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว	4.03	.674	ดีมาก
มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	4.06	.692	ดีมาก

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมโดยรวมหลังจากการทำ EFA พบว่า นักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

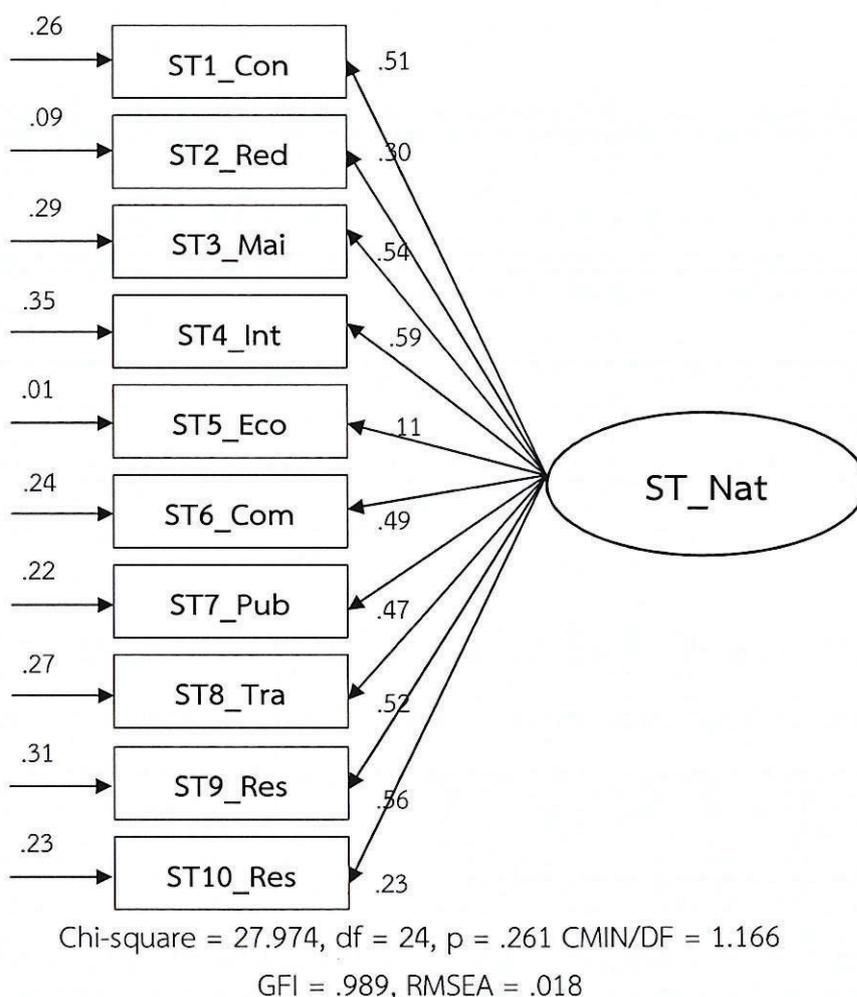
มาตรฐานคุณภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .692) โดยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว สูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .665) รองลงมาคือ คุณค่าทางวัฒนธรรม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .693) การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .674) และการจัดการด้านการท่องเที่ยวต่ำสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .735)

4.6 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) โดยการสร้างโมเดลสมมติฐาน ประกอบด้วย ตัวแปร (Observed Variable) เพื่อสะท้อนปัจจัยแฝง (Latent Variable) โดยทำการสร้างโมเดลสมมติฐานทั้งหมด 4 โมเดล คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

การสร้างโมเดลสมมติฐาน ประกอบด้วย ปัจจัยแฝง ได้แก่ การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ST_Nat) ที่สะท้อนมาจากตัวแปร จำนวน 10 ตัว ได้แก่ การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (ST1_Con) การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย (ST2_Red) การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ (ST3_Mai) การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (ST4_Int) การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น (ST5_Eco) การมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (ST6_Com) การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (ST7_Pub) การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น (ST8_Tra) การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม (ST9_Res) และการวิจัยและติดตามผล (ST10_Res) ตามภาพที่ 4

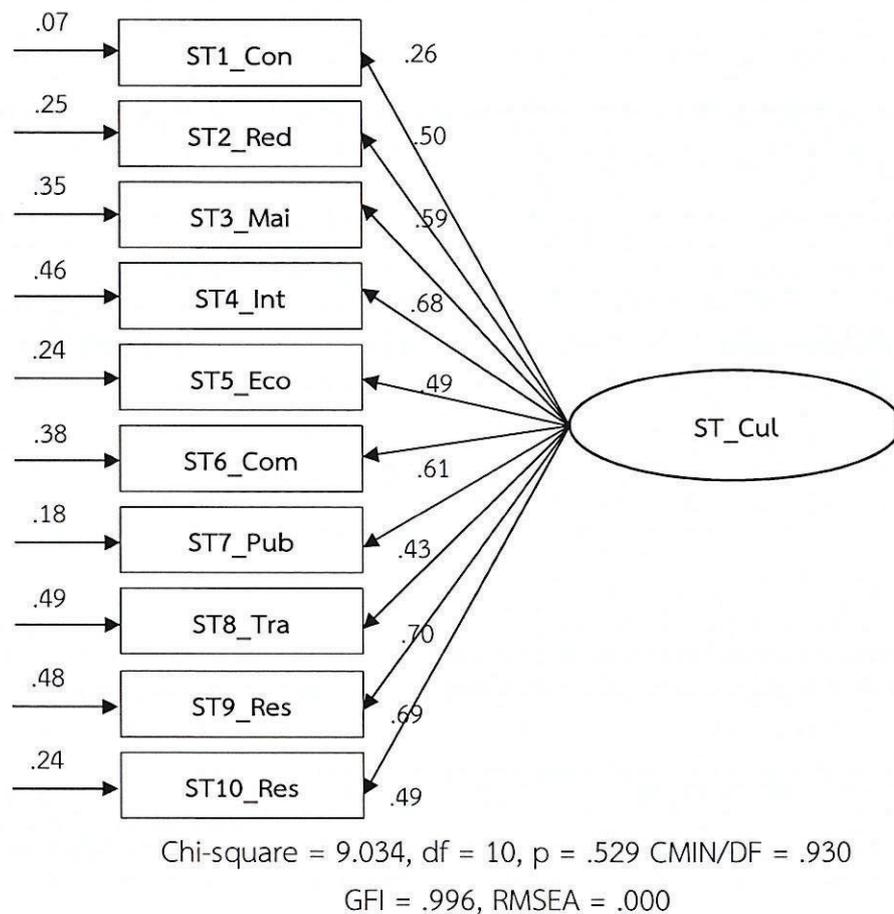
ภาพที่ 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

จากภาพที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติยืนยันความน่าเชื่อถือของโมเดลสมมติฐานของการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ST_Nat) สามารถวัดได้จากองค์ประกอบทั้ง 10 ตัว โดยการประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (ST4_Int) มีน้ำหนักของตัวแปร (Regression Weight) สูงสุด เท่ากับ .59 และต่ำสุด คือ การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น (ST5_Eco) เท่ากับ .11 ยืนยันว่า การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (ST_Nat) เป็นปัจจัยแฝงที่สามารถวัดได้จาก การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (ST1_Con) การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย (ST2_Red) การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ (ST3_Mai) การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (ST4_Int) การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น (ST5_Eco) การมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (ST6_Com) การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (ST7_Pub) การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น

(ST8_Tra) การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม (ST9_Res) และการวิจัยและติดตามผล (ST10_Res)

การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

การสร้างโมเดลสมมติฐาน ประกอบด้วย ปัจจัยแฝง ได้แก่ การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ST_Cul) ที่สะท้อนมาจากตัวแปร จำนวน 10 ตัว ได้แก่ การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (ST1_Con) การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย (ST2_Red) การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ (ST3_Mai) การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (ST4_Int) การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น (ST5_Eco) การมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (ST6_Com) การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (ST7_Pub) การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น (ST8_Tra) การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม (ST9_Res) และการวิจัยและติดตามผล (ST10_Res) ตามภาพที่ 5

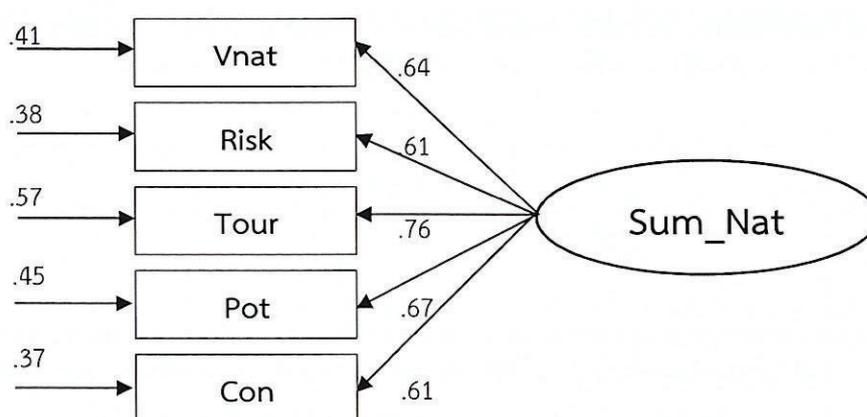

ภาพที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

จากภาพที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติยืนยันความน่าเชื่อถือของโมเดลสมมติฐานของการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ST_Cul) สามารถวัดได้จากองค์ประกอบทั้ง 10 ตัว โดยมีการจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม (ST9_Res) มีน้ำหนักของตัวแปร (Regression Weight) สูงสุด เท่ากับ .70 และต่ำสุด การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (ST1_Con) เท่ากับ .26 ยืนยันว่า การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (ST_Cul) เป็นปัจจัยแฝงที่สามารถวัดได้จากการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (ST1_Con) การลดการบริโภคที่เกินความจำเป็นและการลดของเสีย (ST2_Red) การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ (ST3_Mai) การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (ST4_Int) การใช้การท่องเที่ยวเพื่อขยายเศรษฐกิจในท้องถิ่น (ST5_Eco) การมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (ST6_Com) การประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง ที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (ST7_Pub) การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น (ST8_Tra) การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม (ST9_Res) และการวิจัยและติดตามผล (ST10_Res)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

การสร้างโมเดลสมมติฐาน ประกอบด้วย ปัจจัยแฝง ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ของจังหวัดในเขตภาคกลาง (Sum_Nat) ที่สะท้อนมาจากตัวแปร จำนวน 5 ตัว ได้แก่ คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ (Vnat) ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย (Risk) การจัดการด้านการท่องเที่ยว (Tour) ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (Pot) และการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว (Con) ตามภาพที่ 6

Chi-square = 1.982, df = 5, p = .852 CMIN/DF = .396

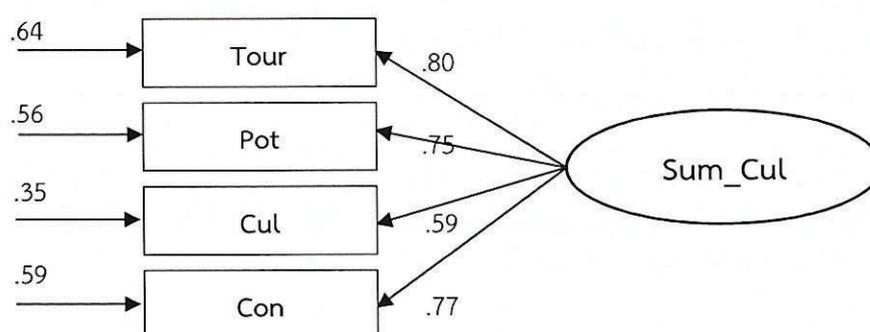
GFI = .998, RMSEA = .000

ภาพที่ 6 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

จากภาพที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติยืนยันความน่าเชื่อถือของโมเดลสมมติฐานของมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พบว่า มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ของจังหวัดในเขตภาคกลาง (Sum_Nat) สามารถวัดได้จากองค์ประกอบทั้ง 5 ตัว โดยการจัดการด้านการท่องเที่ยว (Tour) มีน้ำหนักของตัวแปร (Regression Weight) สูงสุด เท่ากับ .76 และต่ำสุด คือ ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย (Risk) และ การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว (Con) เท่ากับ .61 ยืนยันว่า มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ของจังหวัดในเขตภาคกลาง (Sum_Nat) เป็นปัจจัยแฝงที่สามารถวัดได้จาก คุณค่าของแหล่งธรรมชาติ (Vnat) ความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย (Risk) การจัดการด้านการท่องเที่ยว (Tour) ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (Pot) และการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว (Con)

มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

การสร้างโมเดลสมมติฐาน ประกอบด้วย ปัจจัยแฝง ได้แก่ มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง (Sum_Cul) ที่สะท้อนมาจากตัวแปร จำนวน 4 ตัว ได้แก่ การจัดการด้านการท่องเที่ยว (Tour) ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว (Pot) คุณค่าทางวัฒนธรรม (Cul) และการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว (Con) ตามภาพที่ 7

Chi-square = 3.922, df = 1, p = .058 CMIN/DF = 3.922

GFI = .996, RMSEA = .077

ภาพที่ 7 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

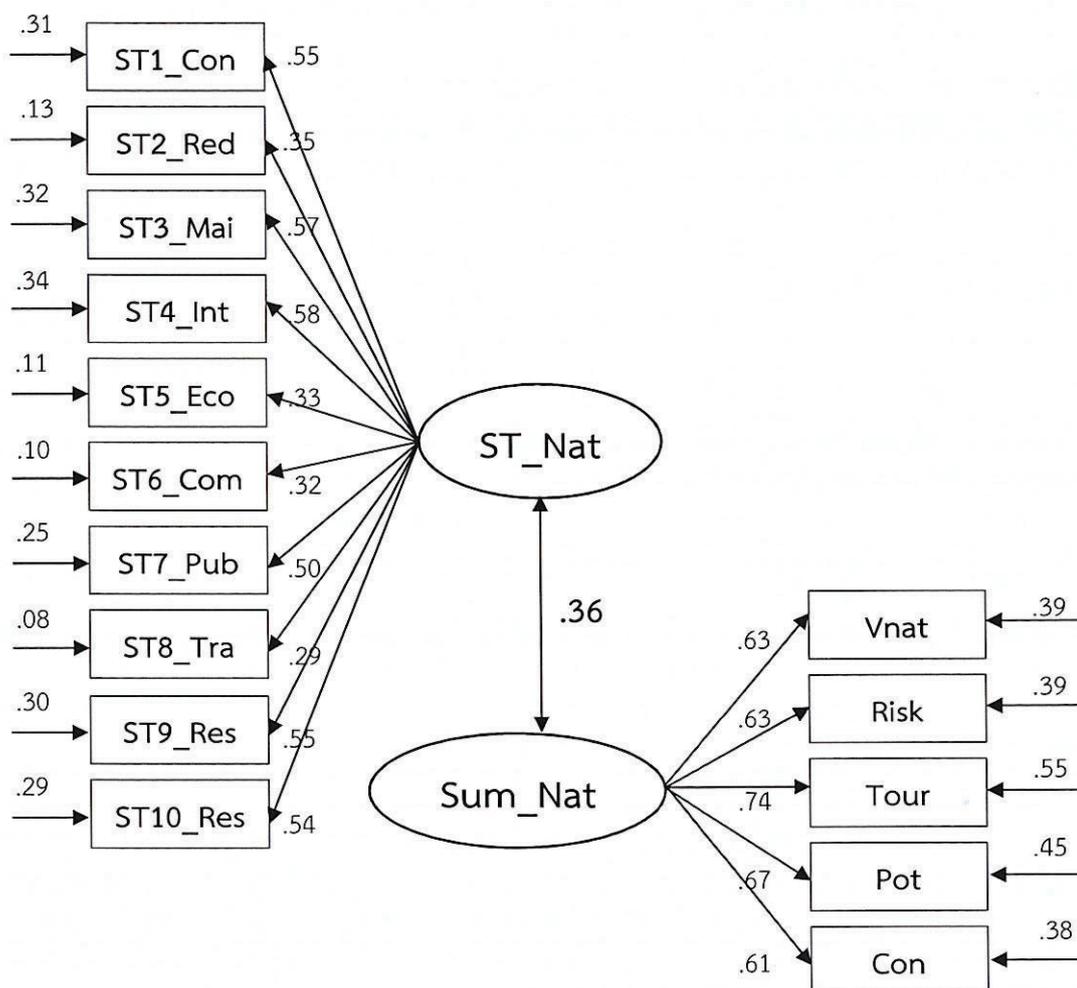
จากภาพที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติยืนยันความน่าเชื่อถือของโมเดลสมมติฐานของมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม พบว่า มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง (Sum_Cul) สามารถวัดได้จากองค์ประกอบทั้ง 4 ตัว โดยการจัดการด้านการท่องเที่ยว (Tour) มีน้ำหนักของตัวแปร (Regression Weight) สูงสุด เท่ากับ .80 และต่ำสุด คือ คุณค่าทางวัฒนธรรม (Cul) เท่ากับ .59 ยืนยันว่า มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง (Sum_Cul) เป็นปัจจัยแฝงที่สามารถวัดได้จาก การจัดการด้าน

การท่องเที่ยว (Tour) ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว (Pot) คุณค่าทางวัฒนธรรม (Cul) และการจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว (Con)

4.7 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างและผลจากการประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) โดยการสร้างโมเดลสมมติฐาน ประกอบด้วย ตัวแปร (Observed Variable) เพื่อสะท้อนปัจจัยแฝง (Latent Variable) โดยทำการสร้างโมเดลสมมติฐานทั้งหมด 2 โมเดล คือ การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง และการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง และหลังจากได้โมเดลสมการโครงสร้าง จึงจัดจากการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus group) โดยนำผลหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 5 ลำดับแรกของแต่ละมาตรฐานมาเป็นประเด็นในการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus group) โดยกำหนดให้การประชุม จำนวน 6 คน และนำเสนอผลสรุปจากการประชุม

การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง

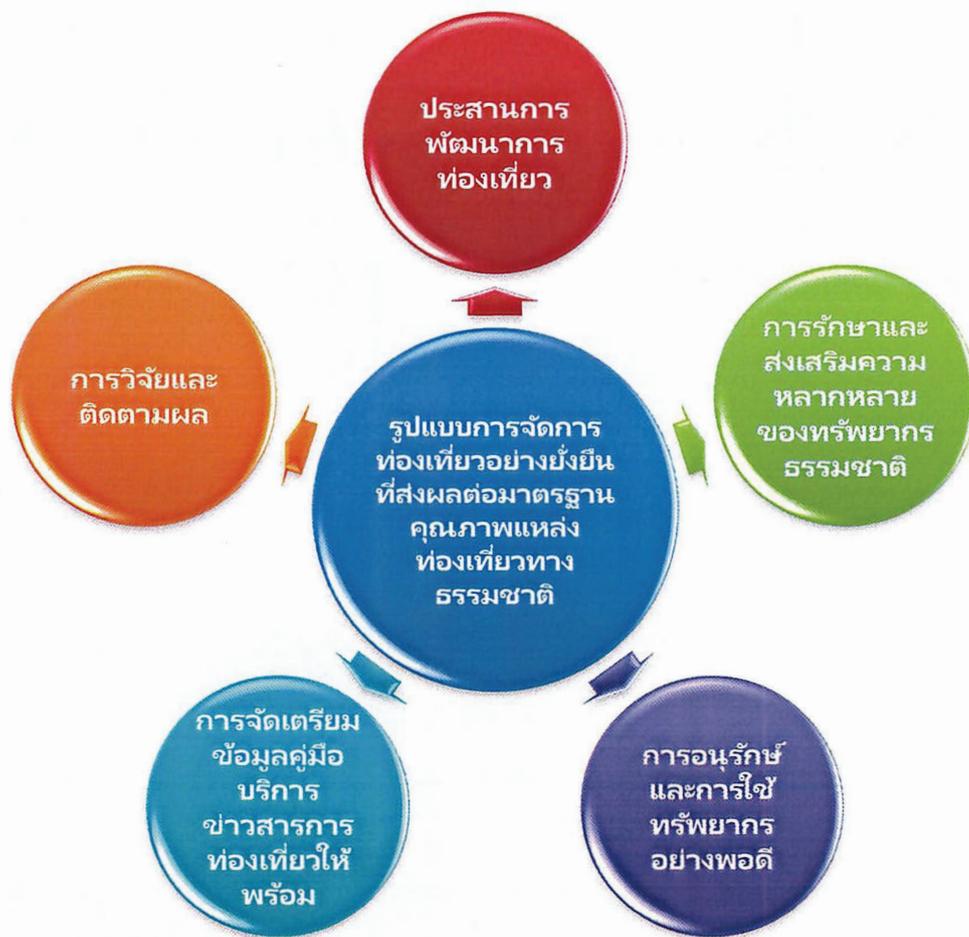

$$\text{Chi-square} = 92.690, \text{ df} = 76, \text{ p} = .940 \text{ CMIN/DF} = 1.220$$

$$\text{GFI} = .976, \text{ RMSEA} = .021$$

ภาพที่ 8 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง

จากภาพที่ 8 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่า หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (ST_Nat) ที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง (Sum_Nat) ร้อยละ 36 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 92.690 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 76 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.940 ไค-สแควร์สัมพันธ์ (chi-square/df) เท่ากับ 1.220 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ .976 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ .021 โดยการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 5 อันดับแรกที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง ได้แก่ ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงสุด รองลงมา คือ การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี การเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม และการวิจัยและติดตามผล ตามภาพที่

ภาพที่ 9 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

จากการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group) โดย กำหนดให้การประชุมแต่ละครั้งประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวตัวแทนภาครัฐ 2 คน ตัวแทนภาคเอกชน 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน จากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี โดยการกำหนดประเด็นคำถามจากโมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยเลือก 5 ลำดับแรกของแต่ละมาตรฐานมาเป็นประเด็นในการจัดการประชุมสัมมนา ได้แก่ ประสาณการพัฒนการท่องเที่ยวสูงสุด รองลงมา คือ การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม และการวิจัยและติดตามผล ดำเนินการที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย จังหวัดสระบุรี จัดในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์จากโมเดลสมการโครงสร้าง และประเด็นคำถามที่จัดการประชุมในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ตั้งคำถามและให้ผู้ร่วมประชุมระดมความคิดเห็นแสดงความคิดเห็นในด้านของแต่ละบุคคล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 20 สรุปลผลการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus group) เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง

กิจกรรม	ผู้ให้ข้อคิดเห็น
1. การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว	
1.1 มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการอนุรักษ์ และรักษาระบบนิเวศ ทั้งระดับผู้นำชุมชน และเยาวชน เพื่อเป็นการให้ข้อมูลการอนุรักษ์และรักษาระบบนิเวศให้กับเยาวชนในชุมชน และแผนในอนาคตจะจัดอบรมมัคคุเทศก์น้อย เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์และสร้างรายได้ให้กับเยาวชนในชุมชน	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
1.2 มีการนำขยะไปกำจัด ทุกวันจันทร์ กับ สุครีพทาง โดยที่ทางอุทยานแห่งชาติไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายให้กับเอกชนในการที่เอาขยะไปทิ้ง แต่ยังเป็นการตกลงกันด้วยวาจา ยังไม่การทำข้อตกลงอย่างเป็นทางการ	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
1.3 มีการอบรมและฝึกเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวขณะเกิดอุบัติเหตุ หรือภัยธรรมชาติ และทางอุทยานแห่งชาติจัดเจ้าหน้าที่เพื่อรักษาความปลอดภัยตลอดพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อลดจำนวนหรือความรุนแรงของอุบัติเหตุ	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
1.4 มีการเข้ามาใช้พื้นที่และสร้างภาระขยะไว้ในพื้นที่ แต่ไม่สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการกำจัด แม้ว่าอุทยานแห่งชาติ มีการจัดทำโครงการขยะคืนถิ่น โดยให้นักท่องเที่ยว นำขยะที่เกิดจากการท่องเที่ยวให้กลับไปทิ้งที่บ้าน โดยนำมาแลกกับน้ำหมักชีวภาพ	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)
2. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ	
2.1 มีการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจกับชาวบ้านในชุมชนโดยรอบ นักเรียนของโรงเรียนในพื้นที่ นักท่องเที่ยว รวมทั้งภาคเอกชนที่เข้ามาใช้พื้นที่ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้มีความรู้และสร้างความเข้าใจในหลักการอนุรักษ์ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าที่สุด นอกจากนั้น ภัยธรรมชาติ ได้แก่ เหตุการณ์น้ำหลาก มีผลทำให้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมีการเปลี่ยนแปลงไป อาจมีการหักโค่นของต้นไม้ใหญ่ ดังนั้น อุทยานจำเป็นต้องมีการปลูกต้นไม้เพื่อทดแทน โดยให้นักท่องเที่ยว รวมทั้งชาวบ้านในชุมชนโดยรอบเข้ามามีส่วนร่วม ปัจจุบันทางอุทยานกำลังดำเนินการสำรวจเส้นทางศึกษาธรรมชาติ เพื่อเป็นการเพิ่มกิจกรรมให้มากขึ้น อาจจะมีฝึกอบรมนักเรียนของโรงเรียนในพื้นที่ในการทำหน้าที่มัคคุเทศก์น้อย เพื่อสร้างจิตสำนึกในการรักษาธรรมชาติและยังเป็นการหารายได้ให้กับนักเรียนได้อีกทางหนึ่ง	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

กิจกรรม	ผู้ให้ข้อคิดเห็น
<p>2.2 มีการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการอนุรักษ์และส่งเสริมความหลากหลายของพันธุ์พืชและสภาพแวดล้อมในพื้นที่ ได้แก่ การปลูกต้นไม้ยืนต้นในฤดูฝน เพื่อเพิ่มอัตราการรอดของต้นไม้ การทำฝายสามารถทำได้ตลอดเวลา เพื่อลดการกระแทกของน้ำเวลาเกิดเหตุน้ำป่า การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ (เก็บขยะ และนำมาแยกขยะก่อนส่งไปกำจัด) นอกจากนี้มีการรวมตัวในรูปแบบของชมรมอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดการรักษาและส่งเสริมแบบยั่งยืน</p>	<p>ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)</p>
<p>2.3 ความเข้มแข็งของชุมชน มีอิทธิพลอย่างมากในการรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากท้องถิ่นไม่เข้าใจถึงหลักการอนุรักษ์ โดยต้องเริ่มให้ความรู้กับผู้นำชุมชน โดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้นำไปถ่ายทอดได้อย่างถูกต้อง โดยการเข้าร่วมประชุมกับผู้นำชุมชน ในการส่งเสริมการอนุรักษ์ เพื่อสร้างการรับรู้ และความเข้าใจ เพื่อให้เกิดความหวงแหนพื้นที่ และสร้างพื้นที่ทำกินในระยะยาว รวมทั้งการทำค่ายให้นักเรียนในโรงเรียนใกล้เคียง เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับเยาวชน และลงมือปฏิบัติรวมทั้งให้ประชาสัมพันธ์ หลักการอนุรักษ์ในโรงเรียน เพื่อสร้างการรับรู้ ตั้งแต่ยังเด็ก นอกจากนี้ยังได้มีการถอดคลอง เก็บขยะ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ โดยทำเป็นประจำทุกปี</p>	<p>ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)</p>
<p>2.4 ร่วมกันปรับเปลี่ยนรูปแบบการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นแต่ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ให้หันกลับมามุ่งเน้นความประทับใจในความเป็นธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์</p>	<p>ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)</p>
<p>3. การอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี</p>	
<p>3.1 มีการกำหนดให้มีการเปิด - ปิด การใช้น้ำและไฟฟ้า โดยให้สามารถใช้ได้เฉพาะในเวลาราชการเท่านั้น มีการขุดเจาะบ่อบาดาลเพื่อนำน้ำมาใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ มากกว่าที่จะใช้น้ำในลำคลอง มีการบำบัดน้ำเสียก่อนการทิ้งลงสู่ธรรมชาติ โดยมีบ่อกักและหลังจากนั้นนำไปทิ้งในพื้นที่ดิน และปล่อยให้แห้งเองตามธรรมชาติ การใช้เฉพาะไม้ที่ล้ม และกีดขวางการจราจรเท่านั้น โดยมีการถ่ายรูปแล้วทำประวัติแจ้งหน่วยงานราชการ ไม่อนุญาตให้เข้าไปเก็บของในป่า โดยมีกฎหมายควบคุมอย่างเข้มงวด อย่างไรก็ตามยังขาดการแนะนำให้มีการอนุรักษ์ในเรื่องการลดการใช้น้ำ</p>	<p>ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)</p>

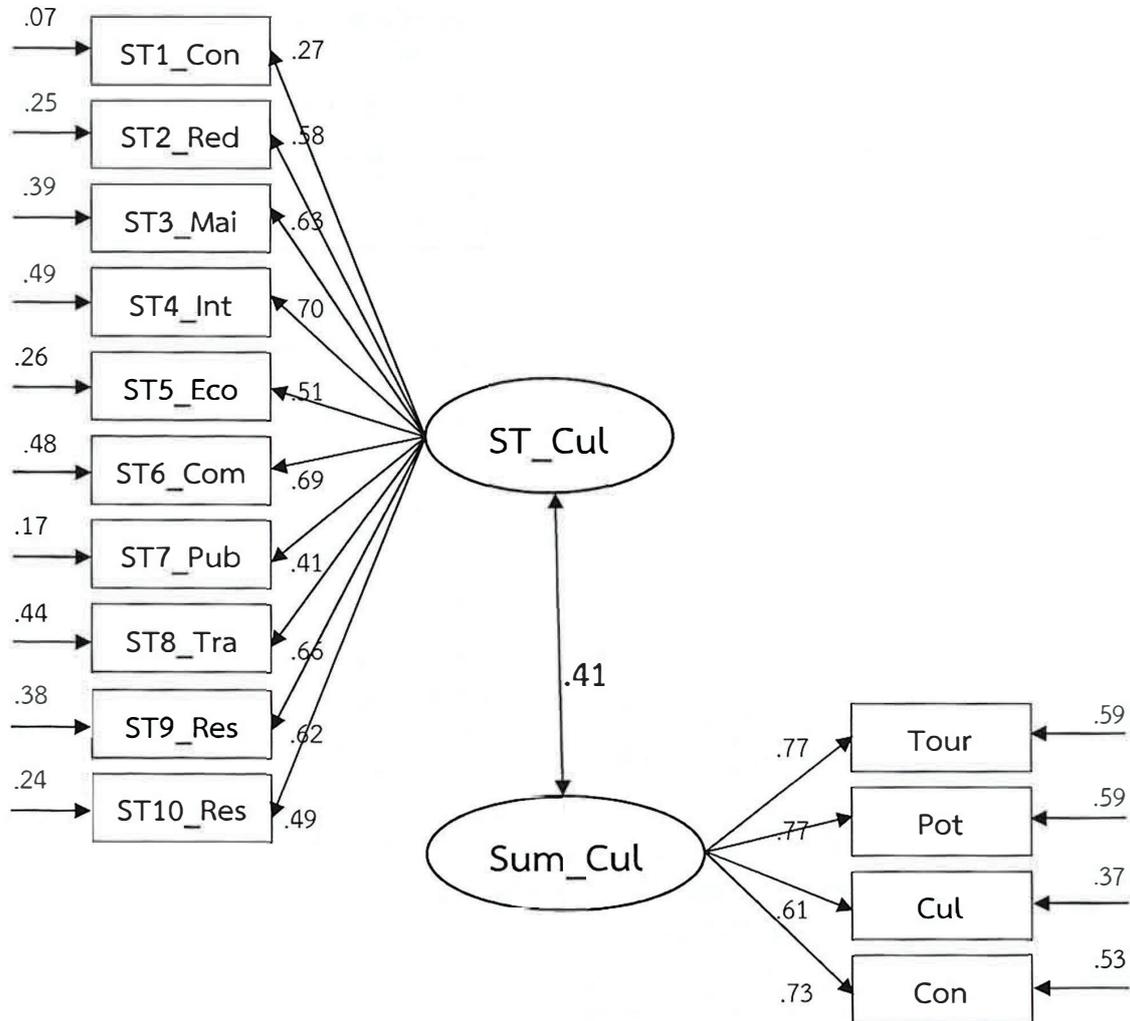
ตารางที่ 20 (ต่อ)

กิจกรรม	ผู้ให้ข้อคิดเห็น
3.2 มีการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวหน้าขยะที่ตนเองสร้างขึ้นในการมาเที่ยวกลับไป ที่ที่บ้าน (โครงการขยะคืนถิ่น) โดยการนำมาแลกกับน้ำหมักชีวภาพ เป็นการช่วย ลดปริมาณขยะในแหล่งท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี	ประชาชนใน แหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)
3.3 ให้เจ้าหน้าที่เข้าไปบรรยาย และสร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้านในชุมชน โรงเรียน รวมทั้งนักท่องเที่ยว เพื่อให้ทราบถึงหลักการอนุรักษ์อย่างแท้จริง	ประชาชนใน แหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
3.4 ต้องเข้าไปสร้างความเข้าใจในหลักของการอนุรักษ์ รวมทั้งขอความร่วมมือ จากชาวบ้าน และผู้ประกอบการให้เข้ามามีส่วนร่วมช่วยในกิจกรรมนี้ โดยต้องหาวิธีการ ที่ในการอนุรักษ์ต้องไม่ทำให้ชุมชนและผู้ประกอบการเสียประโยชน์	ประชาชนใน แหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
4. การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม	
4.1 มีการปรับปรุงเอกสาร คู่มือ การแนะนำการท่องเที่ยว ตลอดเวลา มีป้าย แนะนำ ก่อนนักท่องเที่ยวจะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีการจัดทำ QR Code ในการ ให้ความรู้ และข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว อยู่ในช่วงทดลองใช้ระบบ มีการจัดทำ web site เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผ่านทางกรมอุทยาน มีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำ ก่อนเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ประชาชนใน แหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
4.2 ควรมีข้อมูลที่เป็นเอกสารในส่วนของข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้เป็นข้อมูลที่ได้ มาตรฐาน สามารถนำไปใช้ในการอ้างอิงได้ และข้อมูลส่วนนี้เป็นข้อมูลที่ไม่ เปลี่ยนแปลงบ่อยนัก	นักวิชาการด้าน การท่องเที่ยว
4.3 ควรมีข้อมูลที่เป็นสื่อออนไลน์ในส่วนของกิจกรรม ประชาสัมพันธ์งานต่าง ๆ เป็นข้อมูลที่ทันสมัย มีการเคลื่อนไหวบ่อย ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถติดตาม ข่าวสารต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา	นักวิชาการด้าน การท่องเที่ยว
4.4 ควรจัดทำ QR Code เพื่อเป็นการแนะนำข้อมูลของสถานที่นั้น ๆ ให้ นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาข้อมูลได้ทั้งข้อมูลพื้นฐาน และข้อมูลออนไลน์	นักวิชาการด้าน การท่องเที่ยว
5. การวิจัยและติดตามผล	
5.1 มีการเก็บข้อมูลสถิติของนักท่องเที่ยว เพื่อรายงานส่งเข้ากรมอุทยาน แห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชตลอดเวลา	ประชาชนใน แหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

กิจกรรม	ผู้ให้ข้อคิดเห็น
<p>5.2 ทางอุทยานฯ ควรมีการจัดทำข้อมูลสถิติภาวะน้ำหลาก เพื่อจัดทำเป็นข้อมูลในการเฝ้าระวังภาวะน้ำหลาก วางแผนในการให้บริการนักท่องเที่ยว วางแผนการรักษาความปลอดภัย รวมทั้งการซ่อมการหนีภัย การสังเกตสีน้ำเพื่อเตรียมความพร้อมกรณีเกิดภาวะน้ำหลาก เพื่อให้เจ้าหน้าที่และชาวบ้านในชุมชนโดยรอบมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถช่วยเหลือนักท่องเที่ยวได้ทันเวลาที่ นอกจากนี้ ทางอุทยานควรมีการประเมินขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป</p>	<p>นักวิชาการ ด้านการ ท่องเที่ยว</p>
<p>5.3 หากที่มวิจัยต้องนำผลที่ได้จากการวิจัยมาร่วมปรึกษาและหาแนวทางในการพัฒนาหลักการจัดการอย่างยั่งยืนร่วมกับอุทยาน หลังจากนั้นดำเนินการติดตามและประเมินผลที่ได้หลังจากการนำหลักการจัดการอย่างยั่งยืนมาพัฒนาจะสามารถยกระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้สูงขึ้น</p>	<p>นักวิชาการ ด้านการ ท่องเที่ยว</p>
<p>5.4 ในการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล หรือให้ความรู้กับชาวบ้าน ควรสร้างความเข้าใจ และสร้างทัศนคติที่ดีว่าในการขอข้อมูลหรือเข้ามาให้ข้อมูลนั้น ไม่ได้มาเพื่อควบคุมหรือเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชน แต่จะเป็นการสร้าง ความเข้าใจและสร้างความร่วมมืออันดีในการที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์มากที่สุด</p>	<p>นักวิชาการด้าน การท่องเที่ยว</p>

การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
ของจังหวัดในเขตภาคกลาง

Chi-square = 40.990, df = 50, p = .814 CMIN/DF = .820

GFI = .989, RMSEA = .000

ภาพที่ 10 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง

จากภาพที่ 10 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง พบว่า หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (ST_Cul) ที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง (Sum_Cul) ร้อยละ 41 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัด

ในเขตภาคกลาง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 40.990 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 50 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.814 ไค-สแควร์สัมพันธ์ (chi-square/df) เท่ากับ .820 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ .989 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ .000 โดยการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน 5 อันดับแรกที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง ได้แก่ การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงสุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม ตามภาพที่ 11

ภาพที่ 11 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

จากการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus Group) โดย กำหนดให้การประชุมแต่ละครั้งประกอบด้วย นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว จำนวน 2 คน ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวตัวแทนภาครัฐ 2 คน ตัวแทนภาคเอกชน 2 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน จากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี โดยการกำหนดประเด็นคำถามจากโมเดลสมการโครงสร้างการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง โดยเลือก 5 ลำดับแรกของแต่ละมาตรฐานมาเป็นประเด็นในการจัดการประชุมสัมมนา ได้แก่ การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงสุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ และการจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม ดำเนินการที่สถาบันอยุธยาศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดในวันที่ 6 มีนาคม 2559 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์จากโมเดลสมการโครงสร้าง และประเด็นคำถามที่จัดการประชุมในครั้งนี้ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ตั้งคำถามและให้ผู้ร่วมประชุมระดมความคิดเห็นแสดงความคิดเห็นในด้านของแต่ละบุคคล สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 21 สรุปผลการประชุมสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็น (Focus group) เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง

กิจกรรม	ผู้ให้ข้อคิดเห็น
1. การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว	
1.1 มีการจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์การปฏิบัติตัวที่เหมาะสมให้กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
1.2 ควรมีการขอความร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยวในการให้ความรู้และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากบางประเทศมีพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวและวัฒนธรรมอันดีของประเทศไทย	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)
1.3 การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มแข็งกับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเพื่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
1.4 ควรมีการประสานความร่วมมือกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำบุคลากรความสะอาดบริเวณแหล่งท่องเที่ยว	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)

ตารางที่ 21 (ต่อ)

กิจกรรม	ผู้ให้ข้อคิดเห็น
1. การประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว	
1.5 ควรมีโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพื่อปลูกฝังความหวงแหนและสร้างคุณค่าทางจิตใจให้กับเยาวชนเพื่อมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว
2. การมีส่วนร่วม โดยการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น	
2.1 เนื่องจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ส่งผลให้อัตราการเดินทางเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยวกับประชาชนในพื้นที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ถึงประโยชน์ที่จะได้รับการท่องเที่ยว หากในขณะเดียวกันก็ต้องให้ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อวิธีการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
2.2 การประสานงานกับโรงเรียนในพื้นที่เพื่อการปลูกฝังและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการท่องเที่ยวให้กับนักเรียนในท้องถิ่น เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกในการเป็นเจ้าบ้านที่ดี	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)
2.3 ควรมีการประสานงานให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวกับหน่วยงานต่างๆ ภายนอกพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวหลักซึ่งมีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่นกัน เพื่อเป็นการกระจายความหนาแน่นและการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวภายในแหล่งเที่ยวหลักเท่านั้น	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
2.4 ควรมีการศึกษาแนวทางบริหารจัดการพื้นที่ที่จัดให้มีการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอื่น เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสมและยั่งยืนต่อไป	นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว

ตารางที่ 21 (ต่อ)

กิจกรรม	ผู้ให้ข้อคิดเห็น
3. การฝึกอบรมบุคลากรในท้องถิ่น	
3.1 ควรมีการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้กับประชาชนในท้องถิ่นเพื่อสร้างความตระหนักในการเป็นเจ้าของทรัพยากรการท่องเที่ยวร่วมกัน	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
3.2 ควรมีการประสานความร่วมมือกับกรมการท่องเที่ยวในการฝึกอบรมหลักสูตรมัคคุเทศก์ต่างๆ ให้กับบุคคลที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์หลักสูตรเพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพเหมาะสมต่อการนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
3.3 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรการอบรมการเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นให้กับเยาวชนในพื้นที่เพื่อสร้างความภาคภูมิใจในแหล่งท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้เยาวชนในแหล่งท่องเที่ยว	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)
3.4 ควรพัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่เป็นแกนกลางสำหรับการใช้ฝึกอบรมให้ความรู้กับหน่วยงาน และบุคคลต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว
4. การรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ	
4.1 ควรมีการกำหนดมาตรการส่งเสริมจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยวถึงการปฏิบัติตนของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
4.2 ควรให้ความรู้ที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)
4.3 ควรให้ข้อมูลที่เปิดเผยต่อความเสื่อมโทรมหรือการเปลี่ยนแปลงในทางลบของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมกับทุกฝ่ายเพื่อเป็นฐานข้อมูลที่แท้จริงในการปรับปรุง แก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้น	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)

ตารางที่ 21 (ต่อ)

กิจกรรม	ผู้ให้ข้อคิดเห็น
4.4 ควรมีการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวจิตอาสาให้มากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจะเกิดจิตสำนึกและความรู้สึกหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
4.5 ควรมีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้กับเยาวชนในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นอันจะนำไปสู่การสร้างความตระหนักและหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวต่อไป	นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว
5. การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม	
5.1 ควรจัดให้มีศูนย์บริการข้อมูลกลางการท่องเที่ยวเพื่อเป็นศูนย์ในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
5.2 ควรจัดให้มีการรวบรวมข้อมูลเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์และออนไลน์อย่างทันสมัยและมีการปรับปรุงข้อมูลอย่างต่อเนื่องเพื่อดึงดูดความน่าสนใจ	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาครัฐ)
5.3 ควรจัดให้มีข้อมูลพื้นฐานทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมเพื่อการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบ	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)
5.4 ในกรณีมีการปรับปรุงข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมควรมีการประสานเพื่อส่งมอบข้อมูลให้กับผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวทราบด้วย	ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว (ตัวแทนภาคเอกชน)
5.5 ควรมีการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีการสืบค้นข้อมูลมาจากคนรุ่นเก่า เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลที่แท้จริงในการพัฒนาข้อมูลการท่องเที่ยวต่อไป	นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว

ตารางที่ 22 สรุปการทดสอบสมมติฐาน ตามโมเดลสมการโครงสร้าง

สมมติฐาน	ผลการวิจัย
1. การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัดในเขตภาคกลาง	✓
2. การจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ส่งผลต่อการพัฒนามาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดในเขตภาคกลาง	✓